

ಒಂದೂವರೆ ಸುಮತನಂಬ ಯುವಕನಿದ್ದನು. ಒಮ್ಮೆ ಅವನು ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಡಿನೊಳಗಿಂದ ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದ. ಆಗ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ಕಾಪಾಡಿ ಕಾಪಾಡಿ ಎಂಬ ಕೂಗು ಕೇಳಿಬಂತು. ಧ್ವನಿ ಬಂದ ಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಳವಾದ ಕಂದಕವಿತ್ತು. ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಿದ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಿಂಹ, ಒಂದು ಹಾವು, ಒಂದು ಇಲಿ ಹಾಗೂ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಸಹ ಇದ್ದ. ಸುಮತನನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಅವೆಲ್ಲ ದಯವಿಟ್ಟು ನಮಗೆ ಹೊರಬರಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡು ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿದವು. ಮನುಷ್ಯ, ಹಾವು, ಇಲಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ನೀನು ಮೇಲೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನನ್ನನ್ನು ತಿಂದು ಬಿಡುತ್ತಿ ಎಂದು ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ. ಆಗ ಸಿಂಹ ಇಲ್ಲ, ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ನಂಬು. ಹಾಗೆ ತಿನ್ನಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನೇ ತಿನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಅಪಕಾರ ಬಗೆಯುವುದು ನಮ್ಮ ಕಾಡಿನ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿತು. ಸುಮತನಿಗೆ ಕರುಣೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು

ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ

■ ಉಮಾ ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ

ಕಿತ್ತು ಹಗ್ಗದಂತೆ ಹೆಣೆದು ಕಂದಕದಲ್ಲಿ ಇಳಿಬಿಟ್ಟ ಎಲ್ಲರೂ ಹಗ್ಗದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೊರಬಂದರು. ಸುಮತನಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೋದವು. ಆ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಹೆಸರು ಕುಮತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಹೋದ.

ಮಾರನೇ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸುಮತನ ಗುಡಿಸಲಿನ ಮುಂದೆ ಬೇಟೆಯಾಡಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಯೊಂದು ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಅವನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿದಾಗ ದೂರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣಿಸಿತು. ಅವನು ಆ ಪ್ರಾಣಿಯ ಮಾಂಸ ಮಾರಿ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿದ. ಮಾರನೇ ದಿನವೂ ಹೀಗೇ ಆಯಿತು. ಹೀಗೆ ಬಂದ ಹಣ ದಿಂದ ಸಣ್ಣದೊಂದು ವ್ಯಾಪಾರ ಶುರು ಮಾಡಿದ. ಮನದಲ್ಲೆ ಸಿಂಹದ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರದ ಬುದ್ಧಿಗೆ ನಮಿಸಿದ. ವ್ಯಾಪಾರ

ದೊಡ್ಡದಾದಂತೆ ಹಣವಂತನಾದ. ಒಮ್ಮೆ ಆ ಊರಿನ ರಾಜನ ತಿಜೋರಿಯಿಂದ ಹಣ ಕಳುವಾಯಿತು. ಕಳ್ಳನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಎಂದು ಸೇವಕರು ಊರಿನ ತುಂಬ ಡಂಗುರ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಹೋದರು.

ಕುಮತಿಗೆ ಸುಮತನೇ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಬೇಕೆನಿಸಿತು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಹೇಗೆ ಹಣವಂತನಾಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದುಕೊಂಡು ಸೀದಾ ರಾಜನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಸುಮತನೇ ಈ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟ. ರಾಜ ಸುಮತನನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಹಾಕಿಸಿ, ಅವನ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಜೋರಿಗೆ ತುಂಬಿಸಿದ. ಸುಮತನ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ರಾಜ ನಂಬಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಕುಮತಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ. ಸುಮತನಿಗೆ ಕುಮತಿಯ ದುಷ್ಟತನದಿಂದ ಬೇಜಾರಾಯಿತು. ಸುಮತನ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದ್ವನಿ ಕಂಡು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೇ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಇಲಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು. ಇಲಿ ಸುಮತನ ಕಥೆ ಕೇಳಿ, ಚಿಂತಿಸಬೇಡ, ನಾನು ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿತು. ಸೀದಾ ಹಾವಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಡೆದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇಳಿತು. ಆಗ ಹಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ ತನ್ನ ಬಳಿ ಇದೆ ಎಂದದ್ದೇ, ಆ ರಾತ್ರಿ ಸುಮತನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, 'ನಿನ್ನ ಉಪಕಾರ ನಾವೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಈಗ ನೀನು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಳು. ಈ ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಹೋಗಿ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಕಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಆಗ ಅವಳು ಮೂರ್ಛ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಲು ಇದರ ಎರಡು ಹನಿಗಳನ್ನು ಅವಳ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಂದರಷ್ಟೇ ಅವಳಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಯಿತು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸೈನಿಕರು ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸುಮತನಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ರಾಜವೈದ್ಯರಿಂದಲೂ ಎಚ್ಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ರಾಜ ವಿಪರೀತ ದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ಅವನು ಸೈನಿಕರಿಗೆ ರಾಜ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಾನು ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ಬರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ. ರಾಜ ಸಮತಿಸಿದ. ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಸುಮತನ ಹಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಹನಿಗಳನ್ನು ಅವಳ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ. ರಾಜಕುಮಾರಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ರಾಜನ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇಲ್ಲದಾಯಿತು. ಸುಮತನನ್ನು ಸೆರೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ. ಇದೆಲ್ಲ ಹೇಗಾಯಿತೆಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದ. ಆಗ ಸುಮತನ ನಡೆದದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ವಿವರಿಸಿದ. ರಾಜನಿಗೆ ಸುಮತನ ಸನ್ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಖುಷಿಯಾಯಿತು. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ. ಕೃತಜ್ಞ ಕುಮತಿಯನ್ನು ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಿದ. ಸುಮತನಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಹಾಗೂ ಅವನ ಹಣವನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ.

ಚಿತ್ರ: ವಿಜಯಕುಮಾರಿ